

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:442

av Linus Sköld och Anna Wallentheim (båda S)

Friskolereformens baksidor

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att beakta friskolereformens baksidor och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

”Det är otroligt enfaldigt med enfald. Det är ju mycket bättre med mångfald.” Så sa kulturministern vid ett sammanträde häromdagen i ett helt annat ämne än det som är vid handen i denna motion. Men ungefär med det argumentet infördes möjligheten till fristående verksamheter på skolans område. En mångfald av pedagogiska idéer och utformningar av verksamheter var det friskolereformen syftade till. I ganska stor utsträckning var det också så det blev. Men det har följt med en del olyckliga konsekvenser med friskolereformen och det fria skolvalet. Dessa baksidor är det den här motionen handlar om.

Friskolereformen och det fria skolvalet har fått segregerande effekter. De som aktivt väljer skola åt sina barn är i huvudsak resursstarka familjer. Barn till högutbildade föräldrar hamnar i bra skolor eftersom dessa föräldrar har möjlighet att bedöma kvaliteten. Det är ett känt och beforskat faktum att barn med högutbildade föräldrar lyckas bättre i skolan. Alltså är det så att de som bäst skulle behöva göra ett aktivt skolval, dvs. resurssvaga grupper, inte gör det. På det viset segregeras skolornas elevsammansättningar.

Det finns aktiebolagsdrivna friskolor som tar ut stora mängder skattepengar i vinst. Det har blivit möjligt för företag som driver skolor att spara i verksamheten genom att försämra kvaliteten, t.ex. sänka lärartätheten, och på det viset göra stora vinster på att driva skolverksamhet.

Skolor som drivs i vinstsyfte vänder sig ofta till barn som lyckas i skolan och som har just högutbildade föräldrar eftersom dessa elever vanligtvis är billigare att anordna skolgång för än barn som är i behov av särskilt stöd. Resursfördelningen som ligger till grund för den skolpeng som följer med varje elev speglar sällan behoven i tillräcklig omfattning. Det gör att segregationen som nämns här ovan accelererar.

Skolor kan gå i konkurs. När en aktiebolagsdriven skola eller förskola inte längre är lönsam kan den försättas i konkurs. Detta skapar stora problem för de elever som går på skolan, deras föräldrar och inte minst deras hemkommuner som ju alltså blir skyldiga att erbjuda eleverna platser i sin verksamhet. Det kan röra sig om många elever och ställa till stora problem för den kommun det gäller.

Vällovliga avsikter som förverkligats har alltså fört med sig ett antal allvarliga bekymmer i form av segregeringseffekter, vinstuttag och skolkonkurser. Dessa bekymmer bör ses över för att minska skadeverkningarna de har för barn, elever, föräldrar, huvudmän och kommuner.

Linus Sköld (S)

Anna Wallentheim (S)